

## POSTANOWIENIE

27 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

na posiedzeniu niejawnym 27 marca 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa A.C. i M.C.

przeciwko Skarbowi Państwa - Rejonowemu Zarządowi Infrastruktury w  
Bydgoszczy

o ochronę naturalnego środowiska człowieka,

na skutek skargi kasacyjnej Skarbu Państwa - Rejonowego Zarządu Infrastruktury  
w Bydgoszczy

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu

z 10 października 2023 r., I Ca 439/23,

**1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**

**2. zasądza od Skarbu Państwa - Rejonowego Zarządu  
Infrastruktury w Bydgoszczy na rzecz A.C. i M.C. po 1350 (tysiąc  
trzysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów  
postępowania kasacyjnego.**

(M.M.)

## UZASADNIENIE

W skardze kasacyjnej wywiedzionej od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu z 10 października 2023 r. pozwany Skarb Państwa – Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Bydgoszczy wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącego istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj.: 1) art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (dalej: p.o.ś.) i 2) art. 136 ust. 3 p.o.ś.

Ponadto zdaniem skarżącego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w zakresie odnoszącym się do zasądzonych odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia, w kontekście braku wykazania wymagalności roszczeń odszkodowawczych co do wysokości na datę doręczenia wezwania do zapłaty w 2017 r. Według pozwanego oczywiste jest, że odsetek z tytułu opóźnienia można żądać od zobowiązań wymagalnych i w ramach istniejącej szkody/ zobowiązania odszkodowawczego wykazanego co do wysokości. Skarżący podniósł, że tym samym doszło do naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 481 §1 k.c. w zw. z art. 363 § 2 k.c. oraz art. 455 k.c. w zw. z art. 129 ust. 2 p.o.ś. oraz 136 ust. 3 p.o.ś w zw. z art. 129 ust. 2 p.o.ś.

Powodowie w odpowiedziach na skargę kasacyjną wniesli o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

#### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia (środek prawny), nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej (zob. np. postanowienia SN: z 22 marca 2007 r., III CZ 16/07; z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18; z 7 lipca 2022 r., I CSK 2151/22; z 28 września 2023 r. I CSK 6680/22, i z 12 stycznia 2024 r., I CSK 2817/23).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. „przedsądu” ustanowiona w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem

Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie wystąpienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. np. postanowienie SN z 17 czerwca 2021 r., IV CSK 1/21).

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Mając powyższe na względzie podkreślić należy, że cel wymagania przewidzianego w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez prawidłowe powołanie i wyczerpujące uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Biorąc pod uwagę ujęcie przedmiotowego wniosku skarżącego podnieść należy, że zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już, że jeżeli jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>4</sup> § 2 w zw. art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.) wskazuje się istotne zagadnienie prawne, a więc zagadnienie poważne, wymagające pogłębionej analizy prawnej i wcześniej nierozstrzygane, to skarga taka nie może być jednocześnie oczywiście uzasadniona, a więc uzasadniona *prima facie*, bez podejmowania jakichkolwiek szczegółowych analiz i dociekań. To samo dotyczy zbiegu przesłanek w postaci oczywistej zasadności skargi oraz potrzeby wykładni przepisów prawa (zob. orzeczenia SN: z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17, i z 17 lipca 2019 r., III CSK 148/19). W konsekwencji konstrukcja wniosku pozwanego o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może być uznana za prawidłową.

Powołanie się na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo

niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. m.in. postanowienia SN: z 8 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 13 października 2023, I CSK 2890/23; z 30 listopada 2023 r., I CSK 5560/22, i z 21 grudnia 2023 r., I CSK 3439/23). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (zob. np. postanowienia SN: z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09; z 9 listopada 2023 r., I CSK 6588/22).

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z 20 września 2023 r., I CSK 5136/22, potrzeba, o której mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. oznacza, że określony przepis, istotny z punktu widzenia podstawy prawnej zaskarżonego orzeczenia, może być rozumiany na różne sposoby, a orzecznictwo i nauka prawa albo nie wypracowały w tym przedmiocie żadnego poglądu, albo prezentują rozbieżne stanowiska. W konsekwencji przyjąć należy, że nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, podobnie jak nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy co do podnoszonych kwestii wyraził już swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę przyjętego stanowiska (zob. m.in. postanowienia SN: z 23 kwietnia 2015 r., I CSK 691/14; z 30 listopada 2023 r., I CSK 6472/22).

Ponadto przesłanka kasacyjna z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. ma za przedmiot analizę konkretnych przepisów i do tego się ogranicza, a więc nie polega na jednoczesnej wykładni kilku przepisów i poszukiwaniu na tej podstawie określonej normy prawnej, która mogła albo nie mogła zostać zastosowana w zindywidualizowanej sprawie objętej skargą kasacyjną (zob. postanowienie SN z 13 stycznia 2022 r., I CSK 1467/22).

Nieodzowne jest również, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. np. postanowienia SN: z 25 października 2023 r., I CSK 2926/23).

Wywody skarżącego nie czynią zadość wskazanym wymaganiom.

W uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 6 listopada 2024 r., III CZP 27/24 wyjaśniono, że właścicielowi nieruchomości, której wartość zmniejszyła się na skutek wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania, przysługuje odszkodowanie na podstawie art. 129 ust. 2 Prawa ochrony środowiska, chociażby zmniejszenie to nie miało związku z ograniczeniami wynikającymi z art. 135 ust. 3a tej ustawy.

W aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego dominujące jest również stanowisko, według którego właścicielowi nieruchomości położonej w strefie ograniczonego użytkowania, o której mowa w art. 135 Prawa ochrony środowiska, nie przysługuje odszkodowanie w wysokości odpowiadającej kosztom zapewnienia w budynku znajdującym się na tej nieruchomości odpowiedniego klimatu akustycznego, jeżeli koszty te nie zostały poniesione (zob. uchwała SN z 28 października 2022 r., III CZP, 100/22 OSNC 2023, nr 6, poz. 58; wyroki SN z 20 kwietnia 2021 r., II CSKP 5/21; z 4 lutego 2025 r., II CSKP 755/23, i postanowienia SN: z 12 stycznia 2024 r., I CSK 2862/23; z 15 marca 2024 r., I CSK 654/23, i z 20 listopada 2024 r., I CSK 2921/23).

Wobec powyższego nie można przyjąć, że zachodzi uzasadniona potrzeba kolejnych wypowiedzi Sądu Najwyższego we wskazywanej przez skarżącego materii. Wyłącza to z kolei uznanie, że podstawa przedsądu z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. została wykazana w skardze kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 21 lutego 2024 r., I CSK 913/23).

Ubocznie należy zauważyć, że w okolicznościach sprawy skarga kasacyjna pozwanego, w zakresie dotyczącym zwrotu nakładów koniecznych do zapewnienia prawidłowego klimatu akustycznego, mogła zostać oparta na innej przyczynie kasacyjnej, ale Sąd Najwyższy nie ma kompetencji dokonywania modyfikacji w tym zakresie.

Powołanie się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.) stawia skarżącemu szczególnie wysokie wymagania. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, podzielanym przez doktrynę, oczywista zasadność skargi oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka będzie miała

miejsce tylko wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły zarzucane uchybienia, jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumenty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka prawnego. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec od razu - bez potrzeby głębszej analizy czy przeprowadzenia wnikliwych badań lub dociekań. Innymi słowy, podnoszone uchybienia muszą mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka - już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (zob. m.in. postanowienia SN: z 27 kwietnia 2006 r., I CZ 15/06; z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09; z 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18; z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, z 28 stycznia 2022 r., I CSK 584/22; z 7 czerwca 2023 r., I CSK 742/23; z 20 października 2023 r., I CSK 1673/23).

Podkreślenia wymaga, że przesłanka z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. obejmuje jedynie uchybienia przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym, które polegają w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym.

Skarżący nie przedstawił przekonujących od razu, widocznych *prima facie*, twierdzeń wykazujących racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu.

Zaprezentowane przez pozwanego uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołujące się do podstaw skargi i oparte o argumenty właściwe przy prezentacji zarzutów wymaga dokonania wnikliwej i pogłębionej analizy wniesionego środka prawnego – zbliżonej do jego rozpoznania, co na etapie przedsądu jest niedopuszczalne (zob. postanowienie SN z 15 marca 2022 r., I CSK 4518/22).

Należy również zaznaczyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że w wypadku, kiedy przedmiotem sporu jest przewidziane w art. 129 ust. 2

p.o.ś. świadczenie odszkodowawcze, co należy odnieść również do roszczeń wynikających z art. 136 ust. 3 p.o.ś., zasadą pozostaje, że termin płatności świadczenia, w zakresie kwot w nim żądanych i uznanych ostatecznie za uzasadnione – wyznacza wezwanie dłużnika do zapłaty. Wezwanie to powinno precyzować rodzaj szkody, jej źródło i wysokość żadanego odszkodowania (zob. wyroki SN: z 8 listopada 2016 r., III CSK 342/15; z 30 kwietnia 2019 r., I CSK 22/18; z 19 lipca 2019 r., II CSK 533/18; z 17 września 2020 r., I CSK 626/18; postanowienie SN z 14 lipca 2016 r., III CSK 170/16).

Okoliczności będące źródłem roszczeń opartych na powyższych przepisach nie są zaskakujące dla dłużnika, ponieważ powstają one jako ustawowa konsekwencja ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania w ustawowo określonym reżimie. Wierzyciel nie ma obowiązku wykazywania szkody poniesionej w wyniku nieterminowej zapłaty ani udowadniania, że w chwili doręczenia wezwania do zapłaty dłużnik dysponował wiedzą niezbędną do oszacowania wielkości roszczenia. Obowiązek zapłaty odsetek pełni jednocześnie funkcję prewencyjną i motywującą dłużnika do terminowego spełnienia świadczenia. Dlatego, ustalenie odszkodowania według cen z chwili wyrokowania (art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 363 § 2 k.c.) nie stoi na przeszkodzie zasądzeniu odsetek od daty opóźnienia, które w przypadku świadczeń, których termin spełnienia nie jest oznaczony i nie wynika z właściwości zobowiązania, należy łączyć z wezwaniem do zapłaty (zob. uchwała SN z 8 listopada 2019 r., III CZP 32/19, OSNC 2020, nr 10, poz. 81; wyrok SN z 24 czerwca 2022 r., II CSKP 270/22)

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398<sup>13</sup> § 1 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1<sup>1</sup> i 3 w zw. z art. 99 w zw. z art. 108 § 1 w zw. z art. 398<sup>21</sup> w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przy uwzględnieniu § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 20

rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Maciej Kowalski

(a.z.)

[r.g.]